

Selichot: Then and Now

Torah in Motion 2024

Marty Lockshin

Public
transportation
to Selichot

 קו 111
ממלחה לכותל
(דרך התחנה המרכזית)
יופעל בין השעות 22:00-01:30

 קו 333 סופרבוס
מצומת רמות לכותל
יופעל בין השעות 22:00-02:00

 קווים 1, 3 / אקסטרה
יתוגברו בשעות הלילה
שעות פעילות הרכבת הקלה
יוארכו עד השעה 02:00

A new (this week!) Selichot initiative

אנו רוצים לקיים תפילת סליחות
באוהל התפילה שהקמנו בכיכר
החטופים, תל אביב כמה שיותר
פעמים עד יום כיפור.

נשמח לפניות מצד ישיבה/בית
הכנסת / מוסד חינוכי שרוצים לבוא
להשתתף במעמד סליחות יחד עם
משפחות החטופים ומשפחות
השכול. כמו כן נשמח לעזרה
בהיסעים, פייטנים, חזנים.

Between now and Yom Kippur we would like to have as often as possible a Selichot service in the prayer tent that we have set up in Hostages Square in Tel Aviv.

We encourage yeshivot, synagogues, and educational institutions who would like to take part in Selichot—together with the families of hostages and the families of those who have fallen—to be in touch with us. We would also appreciate any help with transportation, with chazzanim, and with paytanim.

Ari Geiger, Makor Rishon (August 2015)

מאז הסליחות דאשתקד
עברתי לומר סליחות
במניין ספרדי. באתי בגלל
המילים והנוסח, נשארתי
בגלל האווירה והשירה
המשותפת.

As of last year, I have started saying *Selichot* in a Sephardic minyan. I came, at first, because of the words of the liturgy; I stayed because of the atmosphere and the communal signing.

Rabbi Meir Soloveichik (Mosaic website)

All traditional Jews, Sephardi and Ashkenazi, beseech the Almighty that he “place the fear of You on all that You have made.” But this theme does not really make itself manifest in the Sephardi High Holy Day *piyyutim*. It is not only that Un’taneh Tokef does not appear. What is striking, especially for an Ashkenazi Jew experiencing the Sephardi liturgy for the first time, is that the themes captured by Un’taneh Tokef *make no prominent appearance at all* in the Rosh Hashanah liturgy. Even on Yom Kippur, when a sense pervades even more deeply that all hangs in the balance, the most memorable Sephardi compositions reflect faith in forgiveness, in repentance and repair. There is little in the liturgy linked to Spanish Jewry that comes close to reflecting the fearfulness of Un’taneh Tokef.

מֵאֵז וְעַד-עֲתָה אָנוּ נִדְחִים / נִהְרָגִים * נִשְׁחָטִים וְנִטְבָּחִים:
שֶׁרִדְנוּ מִתִּי-מַעַט בֵּין-קוֹצִים כְּסוּחִים / עֵינֵינוּ כָּלוֹת לְמִצַּא רְוָחִים
פּוֹרְכֵי עִמָּךְ אֲשֶׁר-לִמֵּת שׁוֹחֲחִים / צָפָר וְעָרַב הוֹלְכִים וּמִצְלִיחִים:

Text in Goldschmidt *Selihot*

Rabbi JJ Schachter's note in the new Koren Selihot

The scholarly consensus is that the original text was:

פּוֹרְכֵי עַמְךָ אֲשֶׁר לִמַּת שׁוֹחֲחִים

“Your people’s oppressors who pray to the one who died,” a reference to Jesus. This formulation was later considered to be too disrespectful to Christianity and therefore the text was changed to a milder formulation.

Selichot Vilna 1879

יש מהם שנתקנו רק לישראל
שבימיהם שיתפללו לה' על אודות
הצרות האיומות שצרו אז העמים
לישראל וירעצום וירוצצום בימים
ההם (כידוע ליודעי העתים וקורות
ישראל). והמה אבני זכרון לישראל
למען יודו לה' חסדו אשר גאלם מיד
צורריהם ויתנם לרחמים לפני
העמים אשר המה חיים איתם כיום.

Some of them were established to be recited only **by the Jews in those days**, as prayers to God concerning the terrible persecutions by which the gentiles in those days attacked the Jews, crushing and humiliating them (as those who know Jewish and general history are well aware). These prayers serve [today] as monuments to Jews, so that they will give thanks to God who redeemed them from their enemies, and caused the nations among whom they live today to treat them with compassion.

Rabbi JJ Schachter's note on references to Christianity in the Selichot

A number of the Selichot were written under the impact of the persecutions perpetrated against Jews by Christians. As in the case of the Crusade Chronicles, it not surprising to find bursts of anger, vilification, and contempt directed against those who brought great suffering upon the Jewish community. These sentiments are expressed often and constitute a recurring theme of these liturgical texts. For example,

סְגַלְתְּךָ, דּוֹחֵק צוֹרֵר הַצָּר. סְבָרָה, לְהַמִּיר בְּתֵלוֹי נּוֹצֵר.

“The cruel enemy is pressing Your treasured ones, to replace their hope in God **with the man-made god, the crucified one (literally, the hanged one)**” . . .

Selichot for the fourth day

Rabbenu Gershom (960-1028)

אֵיִה כָּל־נִפְלְאוֹתֶיךָ הַגְּדוֹלוֹת וְהַנּוֹרְאוֹת. אֲשֶׁר סִפְרוּ־לָנוּ אֲבוֹתֵינוּ,

Where are all Your great, awesome wonders our ancestors told us
of?

סְגַלְתֶּךָ, דוֹחַק צוּרֵר הַצָּר. סְבָרָה, לְהַמִּיר **בְּתֵלוּי נוֹצָר**.

Sefaria's text: סְגַלְתֶּךָ, דוֹחַק צוּרֵר הַצָּר. סְבָרָה, לְהַמִּיר **בְּאַמְנַת נוֹצָר**

Judaica Press Selichot: סְגַלְתֶּךָ דוֹחַק צוּרֵר הַצָּר. סְבָרָה, לְהַמִּיר **כְּבוֹדְךָ בְּצָר**

Judaica Press translation: The enemy pressed hard Thy treasure,
she hoped that they will change Thy glory in time of distress

Ari Geiger (Makor Rishon, continued)

למען הסר ספק, אין אני
חלילה שופט את אבותינו
הקדמונים ובוודאי לא בא
ללעוג להם. העיסוק המרובה
בצרות הגלות מובן לגמרי
בהתחשב במציאות שבה
חיו.

Just to be perfectly clear, in no way do I criticize our ancient ancestors, God forbid! And I certainly am not making fun of them. Their concentrating on the suffering of exile is totally understandable when we consider the world they lived in.

Ari Geiger, Makor Rishon (August 2015)

בזמנם, כשסידור התפילה עוד היה קורפוס חי ודינמי, ביטא נוסח התפילה את רחשי לבם וכלל בקשות קונקרטיות שאותן הם שטחו בפני ה'. שהרי זוהי אחת המטרות של התפילה – תינוי הצרות העוברות על האדם בזמן נתון ובקשה לישועה. אנו בחסדי ה' לא חווינו חיי גלות שפלה תחת שעבוד קשה של גויים ואין לנו כל זכות לבקר אותם על דברים שהם כתבו מנהמת לבם.

In their days, the *siddur* was still a live and dynamic text. The liturgy gave expression to their thoughts, and included concrete requests which they made of God. This is one of the purposes of prayer: recounting the tale of woe of the suffering person at that given time and asking for [God's] salvation. We, thank God, have not experienced the downtrodden life of exile under the cruel enslavement of non-Jews. We have no right to criticize them for writing what their hearts felt.

Ari Geiger, Makor Rishon (August 2015)

גם אין אני טוען שכל הפיוטים
האשכנזיים סובבים סביב מוטיב
הגלות, אלא שהוא תופס מקום
משמעותי, רב מכדי שנוכל
להתעלם ממנו ולומר אותו בשוויון
נפש בדורנו, דור הגאולה. כיצד זה
נוכל מדי שנה בשנה להתוודות
לפני ה' על כך שברוב אשמתנו
עדיין מצויים אנו בגולה, רמוסים
תחת רגליהם של מלכי אומות
העולם?

I am also not arguing that *all* the Ashkenazic *piyyutim* are about exile, but that it constitutes a significant theme, too large for us to be able to ignore and recite them with equanimity in our generation, the generation of redemption. How can we confess before God every year that due to our sins we are still in exile, trampled under the feet of gentile monarchs?

Yoma 69b

דְּאָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי: לָמָּה
נִקְרָא שְׁמֵן אַנְשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָּה
— שֶׁחֲזִירוּ עֲטָרָה לְיוֹשֻׁפָּה. אֶתָּא
מֹשֶׁה, אָמַר: "הָאֵל הַגְּדוֹל הַגְּבוֹר
וְהַנּוֹרָא". אֶתָּא יִרְמְיָה וְאָמַר: גּוֹיִם
מְקַרְקְרִין בְּהִיכְלוֹ, אֵיִה נּוֹרְאוֹתָיו?
לֹא אָמַר "נּוֹרָא". אֶתָּא דְנִיֵּאל
אָמַר: גּוֹיִם מְשַׁתְּעַבְּדִים בְּבָנָיו,
אֵיִה גְבוּרוֹתָיו? לֹא אָמַר "גְּבוֹר".

Rabbi Yehoshua ben Levi said: Why are they called the members of the Great Assembly? Because they returned the crown of the Blessed Holy One, to its former glory. How so? Moses said in his prayer: "The great, the mighty, and the awesome God" (Deuteronomy 10:17). Jeremiah came and said: Gentiles are carousing in His sanctuary; where is His awesomeness? So, he did not say "awesome" ("The great God, the mighty Lord of Hosts, is His name" (Jeremiah 32:18)). Daniel said: Gentiles are enslaving His children; where is His might? So he did not say "mighty": "The great and awesome God" (Daniel 9:4).

Yoma 69b

אָתוּ אֵינְהוּ וְאָמְרוּ: אֲדַרְבָּהּ,
זוֹ הִיא (גְּבוּרַת) גְּבוּרַתוֹ:
שְׂכֹבֵשׁ אֶת יָצְרוֹ — שְׁנוֹתַי
אֶרְךְ אֶפְיִם לְרַשָּׁעִים. וְאֵלּוּ
הֵן נוֹרְאוֹתָיו — שְׂאֵלְמָלֵא
מוֹרְאוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
הֵיאֵךְ אוֹמְהָ אַחַת יְכוּלָה
לְהִתְקַיֵּים בֵּין הָאוֹמוֹת?

But then the members of the Great Assembly **came and said: On the contrary, this is the might of His might, (= its fullest expression) that He conquers His inclination in that He exercises patience toward the wicked. And these acts also express His awesomeness: Were it not for the awesomeness of the Holy One, Blessed be He, how could one people, i.e., the Jewish people, who are alone and hated by the gentile nations, survive among the nations?**

Yoma 69b

וְרַבָּנִן: הֵיכִי עֲבָדִי הֶכִי
וְעָקְרִי תִקְנֶתָּא דְתַקִּין
מִשָּׁה? אָמַר רַבִּי
אֶלְעָזָר: מִתּוֹךְ שְׂיִוְדָעִין
בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
שְׂאֵמְתִי הוּא, לְפִיכָךְ לֹא
כָזְבוּ בּוֹ.

And the Rabbis, [i.e., Jeremiah and Daniel!], how could they do this and uproot an ordinance instituted by Moses? Rabbi Elazar said: Because they knew that the Blessed Holy One is truthful and hates lies. Consequently, they did not speak falsely about Him.

שומע תפילה

סדר סליחות
כמנהג עין-הנצי"ב

ערוך ומבואר

בידי

עוזי פז

A popular
new(ish) Selihot
book used in the
Kibbutz Ha-dati;
here and there in
south Jerusalem,
etc....

To review, the first Saturday night piyyut

אֵיךְ נִפְתַּח פֶּה

כַּמָּה יִסְרָתָנוּ עַל-יְדֵי צִירִים
וְשְׁלוּחִים.
לֹא הִקְשַׁבְנוּ לְשִׁמְעַ לְמוֹכִיחִים:
מֵאָז וְעַד עַתָּה אֲנַחְנוּ נִדְחִים.
נִהָרְגִים וְנִשְׁחָטִים וְנִטְבָּחִים:
שְׂרָדְנוּ מִתֵּי מְעַט בֵּין קוֹצִים
כְּסוּחִים.
עֵינֵינוּ כָּלוּת בְּלִי מְצֹא רִוְחִים:

How often did You admonish us
through prophetic messengers

We did not heed the words of
rebuke.

Ever since, we have been driven
far away

Murdered, massacred, slaughtered

Only a few have survived amongst
the thorns

Our eyes are dimmed and find no
relief.

The first piyyut in the *Shomea Tefilah* selichot (borrowed from Kol Nidrei liturgy)

ה' אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת יוֹשֵׁב הַכְּרוּבִים.
בְּטִיַּת לְעַמְּךָ שׁוֹבוּ בְּנִים שׁוֹבְבִים.
גִּישׁוּ נָא אֵלַי בְּדַבָּרִים עֲרֹבִים.
דְּרָשׁוּנִי וְחַיּוּ יָמִים רַבִּים.
הֲלֹא דְבַרְיָךְ לְעוֹלָם נֶצְבִים.
וַיִּבֶם אֲנַחְנוּ נִשְׁעָנִים וְנִקְרָבִים.
זְכֵרְנוּ לְחַיִּים טוֹבִים.

God, You told Your people to repent, to approach you with pleasant words. You said, “Seek me, and you will live long lives.” Your words are eternal, we depend on them. We approach you to remember us for good life.

First Piyyut in *Shomea Tefilah* (continued)

פְּתַחֵי תְּשׁוּבָה בַּל יִהְיוּ מְשֻׁלָּבִים.
צַעֲקוֹתֵינוּ לְפָנֶיךָ יִהְיוּ נִקְרָבִים.

...

שָׁבָנוּ אֵלֶיךָ נְעָרִים וְשָׂבִים.
תְּמוֹכִים בְּטוֹחִים עַל רַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים.

רַחֵם תְּרַחֵם עָלֵינוּ צוּר שׁוֹכֵן
מְרוֹמִים.
אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים:

Let the gates of repentance not be closed. May our cries come before You. ...

We have returned to You, young and old, depending on and confident about Your great mercy.

Everlasting God, have mercy on us, O God who sits on a throne of mercy.

Another borrowed piyyut (Italian rite YK)

אֵלֶיךָ הָאֵל עֵינֵי כָּל יְצִיר תְּלוּיֹת
בְּעֵד כִּי לְךָ מְכֻסּוֹת גְּלוּיֹת...

טַכְסֵּת וְהַקְדַּמְתָּ תְּשׁוּבָה לַיְצוּרִים
יְדוֹת רַע מַעַשׂ וְלִבְרָר בְּרוּרִים..
מִלְפָּנֶיךָ כּוֹנֵן לָנוּ תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה...

שְׁחַרְנוּךָ קֶדֶם עַמּוּד הַשַּׁחַר
תְּאִיר לָנוּ פְּנִיךָ כְּעַפְעָפֵי שַׁחַר

To you, God, the eyes of all
creatures turn; for You, all hidden
things are known. ...

You pre-planned repentance for
Your creatures: to discard evil
deeds and choose the good ones.

Help us to do full repentance.

We have come to seek You before
dawn; may Your face shine upon us
like the first glimmerings of dawn.

To review: the most famous Sefardi *piyyut* (also borrowed by *Shomea Tefilah*)

בן אָדָם מָה לָּךְ נִרְדָּם קוּם קִרָּא
בְּתַחֲנוּנִים

שִׁפְךָ שִׁיחָה דְרֹשׁ סְלִיחָה מֵאֲדוֹן
הָאֲדוֹנִים

רַחֵץ וְטַהַר וְאַל תִּתְאַחַר בְּטָרָם יָמִים
פְּזוּזִים

וּמִהֲרָה רוּיָךְ לְעֶזְרָה לְפָנַי שׁוֹכֵן מְעוֹזִים
וּמִפְּשָׁע וְגַם רָשָׁע בְּרַח וּפְחַד מֵאֲסוּזִים

אָנָּה שְׁעֵה שְׁמִי יוֹדְעֵי יִשְׂרָאֵל נֶאֱמָרִים
לָּךְ אֲדֹנָי הַצְדָּקָה וְלָנוּ בְּשֵׁת הַפְּזִים

Son of man, why do you slumber,
get up present your petition.

Pour out prayer, seek forgiveness,
from the Master of Masters.

Wash and purify, do not tarry, for
the days will soon pass

Quickly seek assistance from the
One who dwells on high.

From sin and evil - run away, and be
fearful of accidental infractions.

Please listen to those who know
Your name, Israel, your faithful.

Justice belongs to you; shame to us.